

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Wettelijke grondslag gedeformaliseerd werken (direct aanpassen) en motie Grinwis

Aanleiding

Op 11 oktober 2022 heeft u aangegeven akkoord te gaan met het uitwerken van een nieuw herzieningssysteem (wetgeving lange termijn) en een tijdelijke regeling waarmee de Belastingdienst een wettelijke grondslag krijgt voor zijn huidige uitvoeringspraktijk (wetgeving korte termijn). Tijdens het gesprek op 6 december 2022 heeft u aangegeven akkoord te zijn met het uitvoeren van zogenoemde quick scans op de wetgeving korte en lange termijn om tot besluitvorming te komen. Ook bent u akkoord gegaan om een brief naar de Kamer te sturen over de uitkomsten van deze quick scans. In het eerste kwartaal van 2023 hebben vóórnoemde quick scans plaatsgevonden alsmede een quick scan op een voorstel tot uitvoering van motie Grinwis.¹ De Tweede Kamer wordt met bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 1) geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Datum
18 april 2023
Notanummer
2023-0000099976
Bijlagen
1. Kamerbrief

18.04.23

Beslispunt 1

Wij adviseren u om akkoord te gaan met het opnemen van de tijdelijke regeling in het Belastingplan 2024. Voor de wetgeving lange termijn wordt ingezet op een internetconsultatie begin 2024. Gaat u hiermee akkoord?

Akkoord

Beslispunt 2

Indien u akkoord gaat met beslispunt 1 en u akkoord bent met de inhoud van de Kamerbrief, adviseren wij u de Kamerbrief te ondertekenen zodat deze nog vóór het meireces naar de Kamer wordt gestuurd. Gaat u hiermee akkoord?

Zo ja, gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Akkoord

¹ Het concept wetsvoorstel inzake motie Grinwis betreft een mogelijke terugkeer naar een soortgelijke regeling als de regeling tot 2016. Onder de regeling tot 2016 werden bij een voor belastingplichtigen gunstige uitkomst alle belastingaanslagen herzien die nog niet onherroepelijk vaststonden op het moment van het aanwijzen van de massaalbezwaarprocedure, ook als geen bezwaar gemaakt was.

Met
P.S. Wel de toevoeging
L: de brief om uit te klaren op
Prinsjesdag met mede door de
Plicht van

Kern

- Zoals vermeld in de 19^e Halfjaarsrapportage² hanteert de Belastingdienst in de praktijk een werkwijze waarbij digitale aangiftebiljetten die binnen de bezwaartermijn ingediend worden, niet behandeld worden als een bezwaar, maar als een verzoek om ambtshalve vermindering. De Kamer is vervolgens meerdere keren geïnformeerd over deze werkwijze.³
- Deze werkwijze draagt bij aan een responsieve overheid en een responsieve omgang met belastingaanslagen en andere fiscale beschikkingen die makkelijk te herstellen onjuistheden bevatten.⁴ De ervaring leert ook dat deze werkwijze in de praktijk doorgaans goed blijkt te werken. Echter, de werkwijze is niet in overeenstemming met het wettelijk kader en kent juridische risico's.⁵ Derhalve dient hiervoor een wettelijke grondslag te komen.⁶ Wij noemen dit ook wel 'de wetgeving korte termijn'.
- In het bovenstaande heeft DGfZ ook aanleiding gezien om een onderzoek te gaan starten naar een nieuw gemoderniseerd heffingssysteem voor de langere termijn. Wij noemen dit ook wel 'de wetgeving lange termijn', meer specifiek een systeem van 'direct aanpassen'.
- Het eerdere tijdspad voor een gezamenlijk wetgevingstraject voor de korte en de lange termijn blijkt helaas te strak te zijn. Voor dit tijdspad, in het bijzonder de inwerkingtreding van de tijdelijke regeling per 1 juli 2024, was het nodig om het wetsvoorstel in januari 2024 bij de TK in te dienen. Dat is niet meer haalbaar, omdat inmiddels duidelijk is geworden dat vooral de uitwerking en afstemming van een nieuw herzieningssysteem meer tijd zal gaan kosten.
- De quick scans voor de wetgeving lange termijn en motie Grinwis hebben helaas te weinig inzichten opgeleverd om tot nadere besluitvorming te komen.
- Om te komen tot zorgvuldige besluitvorming, is hierop nog aanvullend onderzoek nodig. Deze vertraging in het proces zorgt ervoor dat het eerder opgestelde tijdspad, op grond waarvan een gezamenlijk wetsvoorstel voor de korte en lange termijn in januari 2024 bij de TK zou worden ingediend, niet langer haalbaar is. Vanuit de uitvoerende directies is aangegeven dat vertraging van de invoering van de tijdelijke De tijdelijke regeling wordt nodig geacht per 2024. Via bijgevoegde brief wordt de Kamer op de hoogte gesteld van deze ontwikkelingen. Met betrekking tot de motie Grinwis wordt toegezegd dat uiterlijk op Prinsjesdag de Kamer nader wordt bericht.
- Vanuit de uitvoerende directies is aangegeven dat vertraging van de invoering van de tijdelijke regeling op ernstige bezwaren stuit. Voor de uitvoeringspraktijk is een zo spoedig mogelijke totstandkoming van de tijdelijke regeling nodig. De uitvoering wijst er daarbij op dat de huidige werkwijze niet volledig in overeenstemming is met (de uitleg van) de wet.⁷ Dit leidt tot onrust op werkvloer. Ook kan het niet werken

² Kamerstukken II 2016/17, 31 066, nr. 355, bijlage 1.

³ Uitspraken over deze werkwijze zijn bijvoorbeeld opgenomen in de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 20 september 2022, 2022-0000215908 (Aanbiedingsbrief pakket Belastingplan 2023) en de nota naar aanleiding van het verslag bij de Fiscale verzamelwet 2023 (Kamerstukken II 2022/23, 36107, nr. 6, p. 8-10).

⁴ Overeenkomstig het doel van de voorgestelde correctiemogelijkheid van kennelijke fouten bij de preconsultatie van het wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Awb.

⁵ Dit blijkt bijvoorbeeld uit HR 11 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1574 inzake een dwangsom en Hof 's-Hertogenbosch 25 mei 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:1688 inzake navordering.

⁶ Dit is ook reeds aangekondigd in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Fiscale verzamelwet 2023 (Kamerstukken II 2022/23, 36107, nr. 6, p. 8-10).

⁷ Dit blijkt ook uit jurisprudentie. In het bijzonder het Dwangsomarrest (HR 11 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1574) en Hof 's-Hertogenbosch 25 mei 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:1688 inzake navordering.

overeenkomstig de wet leiden tot politieke risico's. Het is niet mogelijk om de huidige werkwijze aan te passen.

- De snelste route om tot wetgeving te komen voor de tijdelijke regeling is het Belastingplan 2024 (met inwerkingtreding per 1 januari 2024). In bijgevoegde Kamerbrief wordt deze wetgeving aangekondigd. Bij het opstellen van wetgeving zullen de uitvoerbaarheid en de menselijke maat⁸ zoveel mogelijk vooropstaan.
- Bijgevoegde Kamerbrief ziet primair op de motie Grinwis. Omdat in een nieuw herzieningssysteem ook een oplossing wordt gezien voor de oproep van die motie, is verschillende keren aan de Kamer aangegeven dat de motie Grinwis en deformalisering (inmiddels 'direct aanpassen' genoemd) gezamenlijk worden uitgewerkt. De Kamerbrief geeft weer dat voor de motie Grinwis aanvullend onderzoek nodig is. De Kamer zal uiterlijk op Prinsjesdag nader worden geïnformeerd.
- Het onderzoek naar de motie Grinwis zal gelijktijdig plaatsvinden met het onderzoek naar de wetgeving lange termijn. Het kabinet streeft ernaar om begin volgend jaar het wetsvoorstel 'direct aanpassen' (wetgeving lange termijn) in internetconsultatie te brengen. Indien mogelijk kan op Prinsjesdag de Kamer ook nader worden geïnformeerd over de stand van zaken voor de wetgeving lange termijn.

Politiek bestuurlijke context

Deze nota en Kamerbrief zien mede op de motie Grinwis.

De motie Grinwis verzoekt de regering de gevolgen van de wetwijziging per 2016, waarbij de automatische doorwerking van de massaalbezwaarprocedure naar gelijke gevallen verdween, en het functioneren van de massaalbezwaarprocedure te onderzoeken, mogelijkheden tot verbetering te bezien, en de Kamer over de uitkomsten te informeren.

Communicatie

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

⁸ De menselijke maat betekent het recht doen aan belangen van belanghebbenden bij het opstellen en uitvoeren van wet- en regelgeving.